

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії

**Збірник наукових праць
Рівненського державного гуманітарного університету**

Випуск 35

Рівне – 2023

УДК 94(477) + 94 (100)

А 43

ББК 63.3 (4Укр)

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії : Зб. наук. пр. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 35. Рівне: РДГУ, 2023. 199 с.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор:

Постоловський Руслан – кандидат історичних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук (м.Рівне)

Відповідальний редактор:

Шеретюк Валерій – кандидат історичних наук, професор (м.Рівне)

Редакційна рада:

Давидюк Руслана – доктор історичних наук, професор (м.Рівне)

Жарна Криштоф – доктор хабілітований в галузі історії, професор (м.Жешув, Республіка Польща)

Киридон Алла – доктор історичних наук, професор (м.Київ)

Троян Сергій – доктор історичних наук, професор (м.Київ)

Фісанов Володимир – доктор історичних наук, професор (м.Чернівці)

Члени редколегії:

Галуха Любов – кандидат історичних наук, професор (м. Рівне)

Жилюк Сергій – доктор історичних наук, професор (м.Остріг)

Майзнер Роберт – доктор хабілітований в галузі історії, професор (м.Ченстохова, Республіка Польща)

Соммер Ханна – доктор гуманітарних наук в галузі соціології, професор (м.Жешув, Республіка Польща)

Степанков Валерій – доктор історичних наук, професор (м.Кам'янець-Подільський)

Стоколос Надія – доктор історичних наук, професор (м.Рівне)

Чухліб Тарас – доктор історичних наук, провідний науковий співробітник (м.Київ)

Шеретюк Руслана – доктор історичних наук, професор (м.Рівне)

Друкується за рішенням Вченої Ради Рівненського державного гуманітарного університету, протокол № 10 від 30 листопада 2023 р.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації: Серія КВ №15857-4329Р

ISSN 2519-1942

Адреса редакції: 33027, м. Рівне, вул. Пластова, 31,
Факультет історії, політології та міжнародних відносин РДГУ,
dekanat.fipmv@rshu.edu.ua <https://fipmv.rshu.edu.ua/>
© Рівненський державний гуманітарний університет, 2023

ISSN 2519-1942

9 772519 194006

**УКРАЇНСЬКА ІНТЕЛІГЕНЦІЯ РІВНОГО У ВІДЗНАЧЕННІ ПАМ'ЯТНИХ ДАТ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ІСТОРІЇ (1941–1944 рр.)**

Віктор Іванчук

Рівненський державний гуманітарний університет

Україна, 33028, м. Рівне, вул. Пластова, 31

e-mail: ivanchukvictor12@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9972-8514>

Валентина Доброчинська

Рівненський державний гуманітарний університет

Україна, 33028, м. Рівне, вул. Пластова, 31

e-mail: Dobrochynskav@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6625-5108>

У статті проаналізовано роль української інтелігенції у збереженні української культури та формуванні національної свідомості містян крізь призму організації ними різноманітних заходів, приурочених до значимих історичних дат національної історії у період нацистської окупації Рівного.

Ключові слова: Рівне, Друга світова війна, окупація, «Просвіта», «Жіноча служба Україні», інтелігенція, культурне життя.

**UKRAINIAN INTELLIGENCE OF RIVNE IN THE CELEBRATION OF MEMORIAL
DATES OF NATIONAL HISTORY (1941-1944)**

The article analyses the role of the Ukrainian intelligentsia in preserving Ukrainian culture and shaping the national consciousness of the city's citizens through the prism of their organisation of various events dedicated to significant historical dates in national history during the Nazi occupation of Rivne.

Key words: Rivne, World War II, occupation, «Prosvita», «Women's Service to Ukraine», intelligentsia, cultural life.

Мета дослідження полягає у висвітленні заходів із відзначення важливих історичних подій, які проводила українська інтелігенція Рівного у роки Другої світової війни та з'ясуванні їх внеску в розвитку культури та піднесенні національної свідомості населення.

Виклад основного матеріалу. Під час нацистської окупації Рівненщини місцеві культурно-освітні товариства були чи не єдиними джерелами української культури та легальними патріотичними осередками в населених пунктах. Через свою розгалужену мережу, вони прагнули зберегти здобутки просвітянської діяльності попередніх років та продовжували формувати світогляд українців, незважаючи на політику окупаційної влади. У Рівному діяли два головні культурно-просвітницькі осередки: «Просвіта» та «Жіноча служба Україні», завдяки яким відбувалося культурне піднесення у краї.

Частина українців розглядала німців як можливих союзників у боротьбі проти спільного ворога – радянської держави. З перших днів у них існувала ілюзія, що нацисти підтримають створення незалежної України. Втім, оманливі сподівання не виправдалися і українська національно свідомо інтелігенція проводила ряд заходів задля збереження історичної пам'яті власного народу. Масово на Волині проходили акти перезахоронення жертв більшовицького режиму та освячення могил українців, замордованих сталінським терором. У дні визначних історичних подій, а також православних свят відбувалися панахиди за загиблими [11, с. 106, 115].

Важливою ланкою діяльності просвітян стало відзначення значимих історичних дат. Інтелігенція ініціювала проведення різноманітних заходів, зокрема вечорів, вистав, лекцій, концертних виступів, де виконували щедрівки, колядки, веснянки, великодні пісні [10].

Традиційним явищем були академії, присвячені пам'яті видатних українських поетів та письменників – Тараса Шевченка, Лесі Українки, Івана Франка, Івана Котляревського та інших діячів [14, с. 76].

Відзначення шевченківських днів завжди було знаковою подією у містах і селах. Під час таких урочистостей на сцені розміщували портрет поета, синьо-жовті прапори, а виконувані літературні твори мали виражений політичний характер. Звісно, що бували випадки заборони на відзначення історичних подій від окупаційної влади. Тому, організатори намагалися проводити такі заходи у пізній час, аби не було «зайвих очей». Одне з таких свят, присвячене Тарасові Шевченку, відбулося 14 березня 1942 р. у кінотеатрі «Де-Лі». Повна зала глядачів почула вступні промови голови «Просвіти» Неофіта Кибалюка та письменника Уласа Самчука, які наголосили на неоціненному значенні праці Шевченка для українців. Після виголошених рефератів відбувалися концертні номери, зокрема хору під керівництвом Володимира Листопада. Улас Самчук поділився враженнями від цієї події у книзі-спогадах «На коні вороному»: «Відчувався настрій релігійної єдності. Зливались во єдино серця й душі. У цей час між нами вже не було «ізмів» чи «івців». Ми були міцно злиті почуттям спільної долі і незломним бажанням боротись за наше право на життя і на смерть. Байдуже, які б сили проти нас стояли» [12, с. 298]. Вшанування пам'яті Тараса Шевченка відбулося 25 березня 1942 р. в міському театрі «Скала» [9].

Члени «Просвіти» зазначали, що вагомим чинником збереження національного духу є мистецтво. Тож, концерти та театральні постановки відбувалися часто. Але, для проведення заходів обов'язковою умовою було отримання дозволу в німецькій владі з описання їх змісту. Задля цього в місті створили художню раду в складі Юрія Цехмитрука, Віталія Коваленка, Володимира Листопада, Федора Темнюка, Андрія Мисечка та Петра Зінченка, котрі підбирали репертуар [2, с. 39]. Зазвичай, запити від «Просвіти» отримували позитивний відгук, але були й випадки, коли дозволу не надавали. До прикладу, у жовтні 1942 р. було відмовлено в постановці п'єс «Дем'ян Чуприна» і «За батька» через незрозумілі причини [11, с. 112]. Найбільшою популярністю користувалися вистави: «Все для Батьківщини» Я. Косовського, «Московські дурисвіти» Б. Грінченка, «Наталка Полтавка» І. Котляревського, «На сіножаті» Ю. Яновського, «Назар Стодоля» Т. Шевченка та інші.

31 травня 1942 р. у Рівному відбувся концерт хору під диригуванням Юрія Цехмитрука, де прозвучали твори – «Туман хвилями лягає», «Засяяло сонце золоте», «Котилася ясна зоря з неба», «Зелена ліщинонька» та інші композиції. У залі «Просвіти» проходили концерти під головуванням Володимира Листопада, виступав оркестр під диригуванням Олександра Головка [2, с. 41].

Українська інтелігенція на чолі з Степаном Скрипником докладала усіх зусиль для знайомства рівнян із артистами з інших міст. Упродовж 15–17 червня 1942 р. жителі міста у кінотеатрі «Скала» мали можливість насолодитися виступами Київської капели бандуристів імені Тараса Шевченка, а також солістів Київської опери. Диригентом капели із 13-ти артистів був Григорій Китастих. Звучало багато відомих українських пісень, серед яких: «Гей, нумо, хлопці, до зброї!», «Думи мої», «Рече та стогне Дніпр широкий», «Журавлі», «Закувала та сива зозуля», «Ой, ходила дівчина бережком», «Ще не вмерла Україна» тощо. Кожна пісня отримувала гучні аплодисменти від аудиторії. [12, с. 198–199; 6].

На сторінках газети «Волинь» А. Мисечко поділився своїми враженнями: «Здається, що бандуру тільки українська душа найглибше відчує, бандура тільки з українською душею може говорити... Пісню цю чули ми майже всі, але не всі чули її у виконанні з бандурою. Враження більш сильне, зміст пісні, якимось більш ясний, перед очима живі образи – козаки, турецька неволя, геройські козацькі морські походи...» [6]. Однак, такі гастролі були небезпечними. Через короткий час нацисти відправили капелу бандуристів до табору «Ост» у Німеччині.

У червні 1942 р. у кінотеатрі «Зольдатен» відбулося «свято пісні», присвячене 100-річчю від дня народження видатного композитора Миколи Лисенка, де виступили просвітянські хори з Глинок, Обарова, Шубкова, Городка і Рівного. Свято розпочалося

короткими вітальними словами від голови окружної «Просвіти» Н. Кибалюка. Після цього всі хори заспівали разом пісню «Засяло сонце золоте» під керівництвом Ю. Цехмиструка. У виступі Кульчинський висвітлив внесок Миколи Лисенка у розвитку української музичної творчості, а пізніше розпочалися концертні виступи хорів. Особливого святкового настрою додавали українські національні костюми місцевих артистів [13].

Варто згадати й про ще одну, досить важливу імпрезу, яка відбулася у червні-липні цього ж року. В залі «Просвіти» кілька днів проходила виставка українського мистецтва, організована активним жіноцтвом краю, зокрема Харитею Кононенко, Марією Бульбою, Галиною Варварів, Євгенією Шудрак. Традиційно, вступне слово виголосив голова «Просвіти» Неофіт Кибалюк, зазначивши на вагомості мистецтва в українській історії. Основне завдання виставки – популяризація українського мистецтва серед українського населення. На виставці представили ряд експонатів з вишивки, килимарства, кераміки, обробки дерева. Окрему увагу привертав величезний килим із перським орнаментом, виготовлений українськими майстрами, гуцульські килими, стародавні полтавські сорочки, а також чернігівський рушник з оригінальною вишивкою [13].

Влітку в Рівненському міському театрі пройшов концерт української пісні, де хор виконав ряд народних пісень, частина з яких звучала в новому виконанні. Особливо яскравими були жіночі дуетні й сольні виступи Фіркової і Кудрі [5]. Мали місце у Рівному й масові національні фестивалі, де виконувалися танки у чудових костюмах української тематики. Популярними танками були «Гопак», «Коломийки» і «Козак».

Висновки. Отже, представники української інтелігенції у Рівному в умовах воєнного стану та окупації, організовували різноманітні заходи, включаючи концерти, свята, вистави та лекції, спрямовані на зміцнення духовного спротиву та підтримку національної самосвідомості. Вони відіграли ключову роль у збереженні національної ідентичності та культурної спадщини.

Джерела та література

1. Борейко Г. Рівненська «Просвіта» в контексті історичного розвитку. *Вісник Книжкової палати*. 2008. № 12. С. 29–32.
2. Бухало Г. «Просвіта» сіяла світло : сторінки історії Рівненської «Просвіти», 1917–1928, 1942–1944 рр. / Рівнен. облдержадмін., Упр. культури облдержадмін., Рівнен. краєзнав. музей, Обл. т-во «Просвіта» ім. Т. Шевченка. Рівне: Держ. ред.-вид. п-во, 1994. 47 с.
3. Добровичська В. Діяльність товариства «Жіноча служба Україні» на Волині в період Другої світової війни. *Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії* : зб. наук. пр. : наук. зап. РДГУ. Рівне : РДГУ, 2011. Вип. 22 : Присвячений 450-річчю Пересопницького Євангелія. С. 246–249.
4. Коваль М. «Просвіта» в умовах «нового порядку» (1941–1944 рр.). *Український історичний журнал*. 1995. № 2. С. 37–42.
5. Концерт української пісні. *Волинь*. 1942. 3 серп. С. 3.
6. Мисечко А. Заграли бандури... : (враження з концертів Київської Капели бандуристів). *Волинь*. 1942. 18 черв. С. 3.
7. Оголошення Рівненської Окружної «Просвіти» про проведення «Вистави Українського Мистецтва». *Волинь*. 1942. 3 лип. С. 4.
8. Пахнюк І. М. Діяльність «Просвіти» на Рівненщині в роки німецької окупації. *Історія очима молодих дослідників : матеріали регіон. наук.-практ. конф. молодих вчених, аспірантів, здобувачів, магістрантів*. Рівне: РДГУ, 2007. Вип. 2. С. 279–284.
9. Повідомлення товариства «Просвіта» в Рівному про відзначення ювілею великого українського поета Тараса Шевченка 25 березня 1942 року о 18-й год. в театрі SCALA. *Просвітянське століття Рівненщини: наукові статті, спогади*. Дрогобич : Коло, 2018. С. 97.
10. Програма концерту Окружної «Просвіти» у Рівному. 25–26.12.1942 р. *Просвітянське століття Рівненщини: наукові статті, спогади*. Дрогобич : Коло, 2018. С. 98.
11. Савчук Б. П. Волинська «Просвіта». Рівне: Ліста, 1996. 148 с.: іл.
12. Самчук У. На коні вороному. Вінніпег : вид. т-ва «Волинь», 1990. 360 с.

13. Свято українського мистецтва в Рівному. Волинь. 1942. 3 лип. С. 3.
14. Шевчук С. І. «Просвіта» як чинник утвердження духовності. «Просвіта» і духовне відродження України : матеріали і тези наук.-практ. конф., присвяч. 125-річчю «Просвіти». Рівне, 1993. С. 73–76.
15. Шмань Б. Рівненська «Просвіта» 20-і, 40-і, 90-і роки. Дзвін. 1997. 5 груд. С. 7.

Reference

1. Boreyko H. Rivnens'ka «Prosvita» v konteksti istorychnoho rozvytku. Visnyk Knyzhkovoyi palaty. 2008. № 12. S. 29–32.
2. Bukhalo H. «Prosvita» siyala svitlo : storinky istoriyi Rivnens'koyi «Prosvity», 1917–1928, 1942–1944 rr. / Rivnen. obl'derzhadmin., Upr. kul'tury obl'derzhadmin., Rivnen. krayeznav. muzey, Obl. t-vo «Prosvita» im. T. Shevchenka. Rivne: Derzh. red.-vyd. p-vo, 1994. 47 s.
3. Dobrochyns'ka V. Diyal'nist' tovarystva «Zhinocha sluzhba Ukrayini» na Volyni v period Druhoyi svitovoyi viyny. Aktual'ni problemy vitchyznyanoi ta vsesvitn'oyi istoriyi : zb. nauk. pr. : nauk. zap. RDHU. Rivne : RDHU, 2011. Vyp. 22 : Prysvyachenyy 450-richchyu Peresopnyts'koho Yevanheliya. S. 246–249.
4. Koval' M. «Prosvita» v umovakh «novoho poriyadku» (1941–1944 rr.). Ukrayins'kyu istorychnyy zhurnal. 1995. № 2. S. 37–42.
5. Kontsert ukraïns'koyi pisni. Volyn'. 1942. 3 serp. S. 3.
6. Mysechko A. Zahraly bandury... : (vrazhennya z kontsertiv Kyuyivs'koyi Kapely bandurystiv). Volyn'. 1942. 18 cherv. S. 3.
7. Oholoshennya Rivnens'koyi Okruzhnoyi «Prosvity» pro provedennya «Vystavy Ukrayins'koho Mystetstva». Volyn'. 1942. 3 lyp. S. 4.
8. Pakhnyuk I. M. Diyal'nist' «Prosvity» na Rivnenshchyni v roky nimets'koyi okupatsiyi. Istoryia ochyma molodykh doslidnykiv : materialy rehion. nauk.-prakt. konf. molodykh vchenykh, aspirantiv, zdobuvachiv, mahistrantiv. Rivne: RDHU, 2007. Vyp. 2. S. 279–284.
9. Povidomlennya tovarystva «Prosvita» v Rivnomu pro vidznachennya yuvileyu velykoho ukraïns'koho poeta Tarasa Shevchenka 25 bereznya 1942 roku o 18-y hod. v teatri SCALA. Prosvityans'ke stolittya Rivnenshchyny: naukovy statti, spohady. Drohobych: Kolo, 2018. S.97.
10. Prohrama kontsertu Okruzhnoyi «Prosvity» u Rivnomu. 25–26.12.1942 r. Prosvityans'ke stolittya Rivnenshchyny: naukovy statti, spohady. Drohobych : Kolo, 2018. S. 98.
11. Savchuk B. P. Volyns'ka «Prosvita». Rivne: Lista, 1996. 148 s.: il.
12. Samchuk U. Na koni voronomu. Vinnipeh : vyd. t-va «Volyn'», 1990. 360 s.
13. Svyato ukraïns'koho mystetstva v Rivnomu. Volyn'. 1942. 3 lyp. S. 3.
14. Shevchuk S. I. «Prosvita» yak chynnyk utverdzhennya dukhovnosti. «Prosvita» i dukhovne vidrodzhennya Ukrayiny : materialy i tezy nauk.-prakt. konf., prysvyach. 125-richchyu «Prosvity». Rivne, 1993. S. 73–76.
15. Shman' B. Rivnens'ka «Prosvita» 20-і, 40-і, 90-і roky. Dzvyn. 1997. 5 hrud. S. 7.

УДК 94:341.231.14:327]:338.481-057.68(71)]”194”

“ОБЕРГТИ ВІД НЕБАЖАНИХ КОНТАКТІВ”: ПОВОЄННІ ПОЇЗДКИ ПЕТРА КРАВЧУКА В ЗАХІДНІ ОБЛАСТІ УРСР

Руслан Сіромський

Львівський національний університет імені Івана Франка

Україна, 79000 м. Львів, вул. Університетська, 1,

e-mail: sir.ruslan@yahoo.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6744-6379>

На основі розсекречених документів Галузевого державного архів Служби безпеки України простежено обставини повоєнних візитів у західні області Української РСР Петра

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Шандор Фьольдварі ГРОМАДЯНСЬКИЙ РОЗВИТОК ЯК КОРИНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СВОЄРІДНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ — ПРАВОСЛАВНІ БРАТСТВА У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ КОНФЕСІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ	3
Микола Романчук, Руслан Пальчевський УЧАСТЬ ПЛАСТУНІВ У СКЛАДІ УКРАЇНСЬКОГО ЛЕГІОНУ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ (1914-1918 РОКІВ).....	8
Іван Пушук ТРАГЕДІЯ ЧЕСЬКОГО МАЛИНА ОЧИМА УКРАЇНСЬКИХ СУСІДІВ: УСНОІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ	13
Віктор Іванчук, Валентина Добровичинська УКРАЇНСЬКА ІНТЕЛІГЕНЦІЯ РІВНОГО У ВІДЗНАЧЕННІ ПАМ'ЯТНИХ ДАТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІСТОРІЇ (1941–1944 РОКІВ).....	22
Руслан Сіромський «ОБЕРГТИ ВІД НЕБАЖАНИХ КОНТАКТІВ»: ПОВОЄННІ ПОЇЗДКИ ПЕТРА КРАВЧУКА В ЗАХІДНІ ОБЛАСТІ УРСР.....	25
Олександр Дмитрук, Валерій Шеретюк ДУХОВНО-МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ - НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»	31
Оля Сорочинська ЗОВНІШНІ ВІДНОСИНИ ТА МІЖНАРОДНА ПІДТРИМКА УКРАЇНИ В МОВАХ ВІЙНИ	38

РОЗДІЛ II ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ ТА МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

Олег Озимчук АНАЛІЗ ВПЛИВУ РИМСЬКИХ ВЕТЕРАНІВ НА СУСПІЛЬСТВО В ПЕРІОД ІМПЕРІЇ.....	45
Олег Озимчук, Катерина Джумаєва ПОВСТАННЯ ХЕРЕВАРДА УЕЙКА (1070-1071) В АНГЛІЙСЬКОМУ КОРОЛІВСТВІ.....	52

Олег Озимчук, Юлія Остапчук ОСОБИСТИЙ ВПЛИВ АЛЕНОР АКВІТАНСЬКОЇ НА ЗАГОСТРЕННЯ АНГЛО-ФРАНЦУЗЬКИХ ПРОТИРІЧ В XII – НА ПОЧАТКУ XIII СТОЛІТЬ.....	60
Ольга Арама МОЛДАВСЬКО-ПОЛЬСЬКО-ЛИТОВСЬКІ ВІДНОСИНИ В ПЕРІОД КРИЗИ В ОСМАНСЬКІЙ ІМПЕРІЇ (1510-1512)	68
Galina Costețchi MOLDOVA'S RELATIONS WITH POLAND DURING THE CRISIS MILITARY-POLITICAL FROM 1648-1674.....	73
Юрій Андрощук НАЦІОНАЛІЗМ ЯК РУШІЙНА СИЛА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ПОЛІТИКИ: ДОСВІД СЕРЕДИНИ XVII - ПОЧАТКУ XIX СТ.....	85
Анастасія Ковальчук, Руслан Постолювський БАЛКАНСЬКІ КРАЇНИ У ВЕРСАЛЬСЬКІЙ СИСТЕМІ МИРНИХ ДОГОВОРІВ.....	91
Володимир Сухий, Ольга Сєверова ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ПРОМИСЛОВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ В АНГЛІЇ.....	99
Степан Синяк, Наталія Плюта РОЗВИТОК ЖУРНАЛІСТИКИ ТА ПРЕСИ У США В XX СТ.	102
Марія Микосянчик БОРІТЬБА «НЕГАТИВНИХ» ХРИСТІЯН З НАЦІОНАЛ- СОЦІАЛІСТАМИ В ПЕРІОД ТРЕТЬОГО РЕЙХУ	109
Владислав Кладько, Інна Мартинчук ФАКТОРИ ПРОТИСТОЯННЯ МІЖ ІНДІЄЮ ТА ПАКИСТАНОМ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XX СТОЛІТТЯ.....	115
Катерина Таєр-Ульянова ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРОТИБОРСТВО МІЖ СРСР І США В ПЕРІОД «ХОЛОДНОЇ ВІЙНИ»	121
Інна Вівчар ВПЛИВ КУЛЬТУРНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ НА ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ: АНАЛІЗ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ.....	127
Владислав Климовець, Інна Мартинчук ПОЗИЦІЯ США ЩОДО РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ В 2014-2022 РОКІВ.....	133
Оксана Кундеус СТРАТЕГІЧНІ КОМУНІКАЦІЇ УКРАЇНИ.....	141

Іван Колінько
ЗДІЙСНЕННЯ ПРОЦЕСУ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ДОГОВОРУ
ПРО КОЛЕКТИВНУ БЕЗПЕКУ (ОДКБ) У ХРОНОЛОГІЧНОМУ ПОРЯДКУ149

Олег Санжаревський
ПОРІВНЯННЯ ПРОПАГАНДИСТСЬКИХ НАРАТИВІВ ТЕРОРІСТИЧНИХ
ОРГАНІЗАЦІЙ ІДІЛ ТА ТАЛІБАґУ: ІДЕОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ156

РОЗДІЛ ІІІ

ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО, ІСТОРІОГРАФІЯ ТА КУЛЬТОРОЛОГІЯ

Андрій Слесаренко
ІВАН ФРАНКО ПРО ОДИНАДЦЯТИЙ КОНГРЕС СХОДОЗНАВЦІВ 1897 РОКУ165

Роман Михальчук, Оксана Пальчевська
ДОКУМЕНТИ З ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ ЄВРЕЇВ МІЗОЧА: ФОРМИ
ДОКУМЕНТАЦІЇ ТА ЗБЕРІГАННЯ НА ПРИКЛАДІ МІЗОЦЬКОЇ
БІБЛІОТЕКИ168

Володимир Харчук
ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ В СУЧАСНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ172

Володимир Грицишин, Марія Грицишина
РОЛЬ ПОСТНЕОПАТРИСТИКИ В МІЖКОНФЕСІЙНИХ ВІДНОСИНАХ
СЬОГОДЕННЯ177

Віталій Ігнат'єв
ІСИХАЗМ ТА САКРАЛІЗАЦІЯ В ІСТОРІЇ КУЛЬТУРИ ТА ДЕРЖАВИ.....180

Юрій Ліннік
ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ УЧНІВ186

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ.....194

ЗМІСТ.....196

ISSN 2519-1942

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії

ВИПУСК 35

Відповідальність за достовірність і точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних імен та інших відомостей несуть автори опублікованих матеріалів та їх наукові керівники. Думки авторів статей з позицією редколегії можуть не співпадати.

Відповідальний за підготовку збірника до видання – **Валерій Шеретюк**

Комп'ютерна верстка – **Лариса Федорук**

Обкладинка – **Григорій Волохов**

Підписано до друку 30.11.2023 р. Папір офсетний.

Гарнітура «Times New Roman».

Наклад 300. Зам. № 254/1. Ум. друк. арк. 11,19.

ISSN 2519-1942

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: Рівненський державний гуманітарний університет. Збірник наукових праць. Випуск 35. Рівне, 2023. 199 с.

УДК 94(477) + 94(100)

А 43

ББК 63.3 (4Укр)

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2023